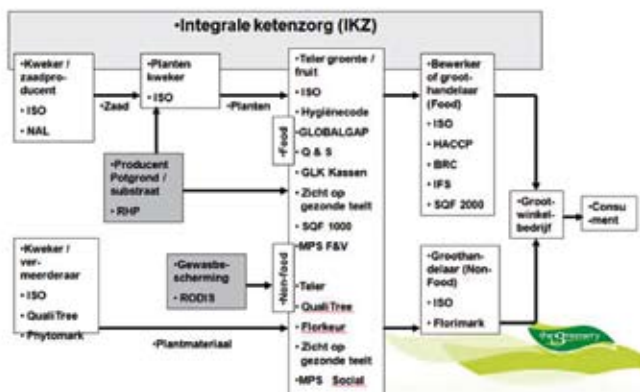

IJSBERGSLA

Kwaliteitssystemen in de keten

zelden tot nooit problemen met MRL maar in een aantal overige gewassen speelt dit wel een rol. Maar ook eisen rondom duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord telen en omgang met water staan in de kijker. Mogen produceren, is wellicht wat sterk uitgedrukt, maar de eisen om te kunnen leveren worden steeds strenger.

In grote mate worden de meeste vereisten gedekt in de GLOBAL G.A.P. Deze certificering is in korte tijd uitgegroeid tot een wereldwijd herkend kwaliteitscertificeringsmethode met meer dan 100.000 'leden'. Om het systeem aan de toenemende eisen te laten voldoen komt er per 1 januari 2012 een nieuwe versie. Versie 4. In deze versie zijn enkele wijzigingen doorgevoerd:

- De traceerbaarheid wordt verhoogd door op formulieren het GGN nummer toe te voegen
- De massabalans moet up to date zijn
- Het afvalbeheersplan met voorzieningen voor het verwijderen is van een aanbeveling naar een minor verschoven
- De implementatie van het afvalbeheersplan is een major geworden
- De administratie zaaien/ planten is van een aanbeveling naar een minor verschoven
- Toegepaste technieken, geschikt voor land zijn van aanbeveling naar minor verschoven
- Geen verspilling van water is van minor naar major
- Geïntegreerde bestrijding is van minor naar major verschoven

'LICENSE TO PRODUCE'

Mogen produceren. Daar begon Wim Klompenhouwer, technisch manager van The Greenery zijn presentatie mee tijdens een bijeenkomst over kwaliteitscertificeringen van LTO Vollegrondsgroente.net.

De eisen van de supermarkten wordt steeds strenger. Naast de standaard GlobalGAP certificering worden de eisen op gebied van MRL ook steeds hoger. Het is vaak zorgen dat je voldoet, en mag leveren. De Nederlandse ijsbergslateelt heeft

'Bij welk kwaliteitszorgsysteem dan ook, het is belangrijk om te beseffen waarom het nodig is' aldus Wim Klompenhouwer. Aan de regels voldoen op papier is vaak niet het probleem. Je moet beseffen waarom men tot deze vereisten is gekomen om te zorgen voor een goede uitvoering. Het draait daarbij vaak om de veiligheid van het product. Zo heeft Klompenhouwer eens mee gemaakt dat de afnemer een mes vond van 30 cm in een komkommerdoos. Nu is dit vaak voor Nederland geen probleem, maar was deze partij naar Engeland getransporteerd, dan had de gehele partij terug gestuurd geweest of vernietigd. Terecht, of onterecht, zorgen dat de zaken voldoen, zorgt wederom voor het 'mogen leveren'.

In de toekomst verwacht Klompenhouwer dat het thema duurzaamheid meer een rol zal gaan spelen. Foodprint en Foodmiles, die de hoeveelheid CO2 productie in beeld brengen zijn nu al termen die men hoort in de keten. Maar ook op gebied van sociale omstandigheden zoekt men duurzaamheid. Zo zijn er de bekende merken Max Havelaar en Fair Trade. Maar ook MPS F&V, SA 8000, etc. zijn verschillende sociale standaards. Vaak voldoen wij automatisch aan deze eisen (bijv. geen gedwongen werk, geen discriminatie, geen kinderarbeid, goede lonen, werktijden, etc.). Maar een verder gaande stap, is niet ondenkbaar. De champignon sector kijkt er momenteel sterk naar in samenwerking met de Rabobank.

Kwaliteitsystemen zullen er dan ook altijd blijven en deze zullen alleen maar strenger en uitgebreider worden.

Ronnie de Hoon

VROEGE VORST GOED VOOR BODEMSTRUCTUUR

Dit jaar is de structuur door de vroege winter naar het nu lijkt sterk verbeterd. De grond heeft lekker op kunnen vriezen en is gezien de omstandigheden goed de winter uit gekomen. De winter is echter nog niet voorbij en er kan nog van alles gebeuren de komende weken. Zorg ervoor dat deze zoveel mogelijk intact blijft. Ga niet te vroeg het land op om een grondbewerking uit te voeren en wacht rustig af.

Dichte storende lagen, nauwelijks bodemleven, ondiepe worteling, land dat lang nat blijft en weinig poriën zorgen voor een slechte structuur. Bemesting, de juiste pH en aanvoer van organische stof dragen positief bij voor een optimale structuur. Maatregelen die u zelf kunt nemen welke een goede structuur bevorderen is ook minder diep ploegen of uitvoeren van niet kerende grondbewerking. Zo zorgt u ervoor dat de zuurdere grond niet bovenin de bouwvoor terecht komt. Grondbewerking onder de juiste omstandigheden is tevens belangrijk. Voer de grondbewerkingen onder droge omstandigheden uit, dit voorkomt dat de poriën worden dichtgesmeerd tijdens het bewerken.

Zware machines met een hoge bandendruk zijn funest voor de structuur. Zwaardere machines zullen ingezet blijven in verband met de capaciteit ervan. Wel kunt u werken met lagedruk banden. Dit uit zich ook in euro's; er is minder brandstof nodig bij dezelfde bewerking met lagedruk banden.

Nico Bakker

FarMore® I100
Meer bescherming
Meer gezonde planten

<p>FarMore Technologie omschrijving FarMore I100 is een combinatie van een toegelaten zaai- en zaadbehandelingsproduct met aangepaste doseringen, een onderzocht toepassingsrecept, professionele toepassingen met High Tech apparatuur en services zoals advies en kwaliteit monitoring.</p>	<p>Toegelaten zaadbehandelingsproduct Cruiser: 70% thiamethoxam Erk.nr. BE: 9335/B Erk.nr. NL: 12852</p>
<p>FarMore Technologie is een combinatie van toegelaten zaai- en zaadbehandelingsproducten, toepassings technieken en diensten. Lees voor het gebruik eerst de productinformatie. © Registered Trademark of a Syngenta Group Company.</p>	

Syngenta Crop Protection B.V.
www.syngenta-farmore.eu.

advertentie

ALGEMEEN

MINERALEN ACTIEPROGRAMMA

Het 5e nitraat actieprogramma die vanaf 2013 gaat gelden zal verdere effecten hebben voor het mineralen gebruik in de vollegrondsgroente. De regelgeving rond aanvoernormen is direct gevolg van de nitraatrichtlijn. Het doel van de richtlijn is de grondwaterkwaliteit te verbeteren en het nitraatgehalte in het grondwater te verlagen. Monitoring in komende jaren zal uitwijzen of met bestaand beleid dit doel kan worden gerealiseerd. Als dit niet zo is dan zullen er acties ondernomen moeten worden.

Wanneer de grondwaterkwaliteit maar beperkt verbeterd, wordt gedacht aan de volgende oplossingsrichting: verbieden van toediening van (drijfmest en/of verlagen van gebruiksnormen. Voor de meeste vollegrondsgroente gewassen heeft deze oplossingsrichting serieuze consequenties. Zeker op het zuidoostelijk zandgebied waar met de huidige aanvoernormen slechts met heel veel moeite kan worden gewerkt is het gebruik van drijfmest veelal onderdeel van de afspraak met de grondeigenaar. De oplossingsrichting komt daarmee dubbel hard aan. Om adequaat antwoord te geven op de omgeving is het noodzaak om alternatieve oplossingsrichtingen vanuit de sector te ontwikkelen. Een aantal oplossingsrichtingen zijn hierbij te benoemen.

Gebruik effectieve meststoffen

De opname van meststoffen door planten is een chemisch proces waarbij slechts een gedeelte van de toegediende meststoffen wordt opgenomen. Door met slimmere meststoffen te werken kan de effectiviteit van opname verbeterd worden. Hiervoor is het noodzakelijk om de meststoffenindustrie te laten inzien dat innovaties op meststoffen gebied noodzakelijk is. Stimulering van gebruik van deze veelal duurere meststoffen is daarmee ook noodzakelijk.

Ontwikkeling alternatieve teeltsystemen

Het innovatie programma teelt uit de grond biedt een oplossingsrichting waarbij emissie naar grondwater volledig kan worden vermeden. Wanneer een deel van de vollegrondsgroente gewassen met teelt uit de grond systemen worden geteeld zal

de gemiddelde emissie van zo'n gewas of van de sector afnemen. De gedachtegang om gemiddelde emissie te benoemen is daarbij wel belangrijk.

Effectieve dierlijke mest

Drijfmest is in feite slechte mest. Naast de onbetrouwbaarheid van gehalten is de noodzakelijke structuurverbetering en efficiëntie in opname niet aan de orde. Vaste dierlijke mestsoorten zijn voor de vollegrondsgroenteteler veel meer waard. Daar waar het mogelijk is, zie je dat vollegrondsgroentetelers afscheid nemen van drijfmest toediening en gebruik maken van vaste dierlijke mest. Met verwerking of bewerking van dierlijke mest moet het mogelijk zijn om een product te produceren met vaste gehalten. De verwerkte product kan een volledig alternatief zijn voor kunstmeststoffen. Daarvoor is het nodig dat een maximum norm voor toediening van dierlijke mest wordt afgeschaft. Ook zal de veehouderij sector een houding moeten ontwikkelen waarin dierlijke mest geen afvalstof is maar een grondstof voor hoogwaardige mest.

De laatste oplossing biedt het meest perspectief. Maar vraagt ook wel de meeste inspanning om veranderingen te weeg te brengen. Vanuit historisch perspectief is er niets nieuws onder de zon. Voor het gebruik van kunstmeststoffen was dierlijke mest, weliswaar in vaste vorm, een waardevol ruil middel. Soms kun je leren van de geschiedenis.

Ulko Stoll

TEELT UIT DE GROND

Het innovatieprogramma van de LTO vakgroep vollegrondsgroente, teelt uit de grond, gaat de volgende fase in. Voor bladgewassen wordt de stap gezet naar semi-praktijkschaal. Inmiddels zijn toeleveranciers intensief betrokken bij het innovatieprogramma. De ontwikkeling van houder en mechanisatie is onderdeel van de opschaling. Ook de substraatleveranciers zijn inmiddels aangesloten en leveren hun inbreng rond gebruik van koks, steenwol enz.

De aandacht voor teelt uit de grondsystemen gaat verder dan Nederland. Vanuit het buitenland is interesse getoond bij de toeleveranciers. De problematiek in het buitenland is veelal de gebrekkige beschikbaarheid van goed water. Teelt uit de grondsystemen kunnen een oplossing bieden voor deze problematiek. Onlangs hebben de opdrachtgevers E.L. & I. en LTO afgesproken dat de aandacht voor de omgeving gestructureerd moet worden opgepakt. Immers technische oplossingen die via onderzoek boven water komen moeten ook passen in de wensen en beperkingen van de omgeving. Wanneer alternatieve teeltsystemen in de praktijk komen zullen meerdere omgevingspartners invloed hebben op de randvoorwaarden. Overheden als gemeentes, waterschappen en provincies zullen wetgeving en verordeningen rond emissie naar water, ruimtelijke ordening, ruimtelijke acceptatie en inpassing in moeten vullen met de nieuwe teeltsystemen. Bestaande regelgeving is niet gemaakt voor nieuwe situaties. Aanpassing van regelgeving en een heldere controle van deze regels maakt de kaders voor een ondernemer duidelijk.

Andere maatschappelijke partijen zijn de burgeractiegroepen. De ervaring die in de veehouderij is opgedaan met kritiek die is gebaseerd op emotie moet worden gebruikt in de plantenteelt. Het is zaak om de emotie van de burgeractiegroepen te begrijpen, zodanig dat de emotie en de ratio elkaar aanvullen. De maatschappelijke trend naar verduurzaming kan helpen, het besef dat alle duurzaamheidsbeginzelen in evenwicht moeten zijn is belangrijk factor. De P van profit is naast People en Planet van het zelfde belang voor een duurzame samenleving. De opdrachtgevers van het innovatieprogramma teelt uit de grond vinden het logisch dat de activiteiten rond maatschappelijke kaderstelling onderdeel is van de LTO taken. Komende tijd zal vanuit LTO intensief contact worden gezocht met genoemde partijen. Succesvolle veranderingen zijn voor een deel technisch en voor een groot deel afhankelijk van bewustwording en heldere kaders.

Ulko Stoll

EUROPESE GEWASBESCHERMINGSVERORDENING

De LTO werkgroep effectief middelen pakket is onlangs bijgepraat door de beleidsmedewerker gewasbescherming bij LTO Nederland. J. van Wenum heeft de de veranderingen in de gewasbeschermingsverordening in de EU toegelicht. Vanaf 14 juni 2011 is er een zogenaamd zonaal systeem. Nederland zit met België en Duitsland in dezelfde zone. Voor toelatingen in een zone zijn twee routes te bewandelen. 1) een toelating voor de gehele zone 2) een route voor een lidstaat waarin binnen een zone met wederzijdse erkenningen wordt gewerkt. Wil een lidstaat van deze erkenning afwijken dan moet er binnen 6 maanden actie worden opgenomen. Voor coatingstoepassingen, en bedekte teelt geldt dat heel Europa een Zone is.

Het blijft in de nieuwe verordening mogelijk om binnen een zone per lidstaat aanvullende eisen te stellen. In Nederland is de zogenaamde beslisboom water een aanvullende eis. Het CTGB is van mening dat deze nationale koppen overbodig zijn want in de EU verordening afdoende omschreven. De achtergrond hiervan is de ambitie om het expert centre specialty crops in Nederland te willen inrichten. Aanvullende regelgeving past niet bij deze ambitie.

Met instelling van de nieuwe verordening vervallen de DVG's. Wel is er een mogelijkheid voor een artikel 31 toepassing. Deze zal door het ministerie worden afgegeven. Voor vollegrondsgroente van belang zijn de stoffen: mancozeb, linuron, metam-natrium en sumicidin: deze stoffen zijn in discussie en vallen buiten de nieuwe wetgeving. In een EU richtlijn omtrent het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn consequenties te vinden voor de spuitlicentie. Alle gebruikers zouden een licentie moeten hebben. Er wordt uitgewerkt hoe een lichte licentie met bijvoorbeeld een instructie, zou kunnen werken. De discussie over MRL's wordt meer en meer een marktgedreven discussie waar wetgeving alleen maar de basis beschrijft.

De consequenties voor de vollegrondsgroente zijn niet even duidelijk in te schatten. Op korte termijn vervalt de DVG als tijdelijke toelating daardoor zullen acute problemen minder snel opgelost worden. Op langere termijn ontstaan mogelijkheden om gezamenlijk met zone partners onderzoek te doen om dossiers te vullen. Wanneer dat goed wordt ingestoken, ontstaat er efficiëntie in besteding van onderzoeksgeld en is er voor toelatinghouders meer mogelijkheden om een grotere markt te bedienen. Vanuit het economisch perspectief van een fabrikant vallen veel toepassingen in vollegrondsgroente onder kleine teelten. Met name voor deze kleine teelten zal een goed gecoördineerde aanpak met zone partners over gezamenlijk vullen van dossiers kunnen leiden tot meer toelatingen.

Met de Duitse deelstaten Nordrhein Westfalen en Rheinland Pfalz zijn sinds een aantal jaren afstemmingsoverleggen. Inmiddels zijn daar ook afspraken gemaakt om onderzoek te doen ter vulling van dossiers. Besef dat de regelgeving in de Duitse deelstaten en België anders is dan in Nederland. Ook de mogelijkheden voor tijdelijke toelatingen verschillen. Afstemming met deze landen en aanpassing van de zogenaamde nationale koppen vraagt nog al wat coördinatie werk. Vanuit PD en LTO wordt veel inspanning verricht om deze afstemming soepel te laten verlopen.

Miriam Breedevelde

COLOFON

Redactie:

Ulko Stoll (06) 20 41 72 25, u.stoll@vollegrondsgroente.net

De gewasinfo is een uitgave van LTO Vollegrondsgroente.net.

De informatie in de gewasinfo is zorgvuldig samengesteld.

Vormgeving en drukwerk verzorgd door Drukkerij De Letter, Zwaagdijk.

Advertentieverkoop door Agripers Wageningen, tel. 088 888 67 00.

LTO Vollegrondsgroente.net kan op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. LTO Vollegrondsgroente.net aanvaardt dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade of gevolgen van handelingen of beslissingen die zijn gebaseerd op bedoelde informatie.